

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 16.12.2021

§ 86

Lausunto Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle teknisen ja ympäristölautakunnan päätöksestä 16.6.2021 §110

791/10.03.01.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Suunnittelupäällikkö Pirkko-Leena Jakonen p. 044 416 3503,

Lakimies Eino Svinhufvud p. 044 482 6827,

Projektipäällikkö Riku Tiittanen p. 044 482 0837

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Suunnittelujohtaja Honkanen Petri

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää antaa lausuntonaan Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle perusteluosassa esitetyn.

Samalla lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen on tehty hallintovalitus Lahden teknisen ja ympäristölautakunnan päätöksestä 16.6.2021 § 110 koskien portaiden rakentamista jalankulkuväylän vierelle Mustankallionmäen rinteeseen erityisesti helpottamaan kulkua Mustankalliontielle ja edelleen mäen päällä sijaitsevalle Mustankallion hautausmaalle, ns. Mustankallionpuiston portaat.

Valituksen tekijöinä on kolme Rautellinkadun varren asunto-osakeyhtiötä, As Oy Ancylus Lahti, Asunto Oy Lahden Rautellinkatu 28 ja Asunto Oy Rautellinkatu 9.

Hallinto-oikeus on pyytänyt asiasta lautakunnan lausuntoa 13.12.2021 mennessä ja myöntänyt hakemuksesta jatkoajan 31.12.2021 saakka.

Lahden tekninen ja ympäristölautakunta on em. päätöksellään hyväksynyt suunnitelman rakentaa portaat Mustankallionpuistoon Rautellinkadulta pohjoiseen kohti Mustankalliontietä reittiä, joka on kuvattu päätökseen liitettyyn [liite 1] karttaan. Portaat on suunniteltu rakennettaviksi olemassa olevan jalankulkuväylän viereen. Samassa rinteessä kulkee useita reittejä, mutta mäen jyrkkyyden vuoksi niistä mikään ei ole talvikunnossapidettäviä. Nyt rakennettaviksi päätettyjen portaiden sijoittelu ja rakenne on suunniteltu niin, että niitä on mahdollista pitää käytössä myös talvella, mikä helpottaa jalankulkijoiden pääsyä Mustankallion hautausmaalle.

Valituksentekijät vaativat lautakunnan päätöksen kumoamista ja asian palauttamista uuteen valmisteluun. Perusteina valittajat esittävät, että

1. ulkoportaat kaventavat lainvastaisesti liikkumisen tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta?
2. valmistelua ei ole tehty hallintolain edellyttämällä selvittämisvelvollisuudella?
3. ulkoportaiden sijoittamisvaihtoehtoja ei ole selvitetty vuorovaikutteisesti yhdessä alueen asukkaiden kanssa?
4. risteävät ulkoporrarakenteet olisivat vaaralliset polkupyöräilijöille ja potkulautailijoille sekä myös ulkoportaiden käyttäjille?

Valitusperusteisiin lausuntona Lahden kaupunkiympäristölautakunta, joka vastaa aikaisempaa tekninen ja ympäristölautakuntaa, esittää seuraavan.

1. Ulkoportaot kaventavat lainvastaisesti liikkumisen tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta

Ulkoportaot eivät heikennä liikuntarajoitteisten tai muidenkaan liikkumismahdollisuuksia siten, että suunniteltua rakennustyötä voisi lain nojalla kieltää. Nykyinen reitti ei muutenkaan sovellu liikuntarajoitteisille jyrkkyyden vuoksi, eikä rinteeseen ole mahdollista saada säännösten mukaista esteetöntä reittiä. Kaupunki on selvittänyt asiaa ja esteettömään kulkuun riittävän pieni pituuskaltevuus (8 %) ei ole mahdollista edes massiivisilla pengerryksillä. Olemassa olevan käytävän kaltevuus po. paikalla on 18 %. Lahden kaupunki on toteuttanut kohtuullisessa määrin liikuntarajoitteisille soveltuvia liikkumismahdollisuuksia muualle eikä esitetty ratkaisu näin ollen loukkaa tasa-arvoa eikä yhdenvertaisuutta.

Lahden kaupunki katsoo, että väitteet lainvastaisesta liikkumisen tasa-arvoisuuden ja yhdenvertaisuuden loukkaamisesta ovat perusteettomia, koska ne ovat varsin yleisellä tasolla eivätkä osoita konkreettista perustetta lainvastaisuudesta ja toisaalta koska mikään laki ei aseta kaupungille velvollisuutta saattaa kaikkia kulkureittejä esteettömiksi.

Valituksessa on viitattu maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 5 §:ään, joka koskee kaavoitusta. MRL 5§:n 1. momentissa säädettyjen tavoitteiden luettelo ei aseta konkreettisia oikeuksia eikä velvollisuuksia, vaan kaavojen sisältövaatimuksista säädetään erikseen kunkin kaavamuodon osalta mainitun lain muissa luvuissa.

2. Valmistelua ei ole tehty hallintolain edellyttämällä selvittämiselvöllisyydellä

Valittajat vetoavat hallintolain 31§ viranomaisen selvittämismääräyksiin. Maankäyttö- ja rakennuslaki sisältää sen soveltamisalan osalta kunnalle konkreettiset, yksityiskohtaisesti säädetyt toimintavelvollisuudet ja määrittelee kaavoituksen, rakennusvalvonnan ja rakentamisen eri vaiheiden menettelytavat niin yksityiskohtaisesti, ettei nyt käsillä olevassa tapauksessa ole laista johtuvaa tarvetta soveltaa hallintolain 31 §:n mukaista menettelyä.

Valittajien mukaan portaiden tuominen lähelle asutusta saattaa aiheuttaa tarpeetonta melua ja muuta häiriötä. Paikassa, johon portaat on suunniteltu, on nykyisin kävelytie, joten mitään kulkua ei tuoda lähemmäs asutusta kuin on nykytilanteessa. Valmistelussa on selvitetty myös porrasmelua, mutta asian dokumentointi puuttuu aineistosta. Puurunkoisten ja ritiläaskelmaisten portaiden ei yleensä ole todettu aiheuttavan ylimääräistä melua.

Valituksessa vedotaan siihen, että suunnitellut portaat eivät palvele Rautellinkadulta koilliseen kohti Huvilakadun risteystä suuntautuvaa liikennettä. Esitetty porrasyhteys on suunniteltu ensisijaisesti palvelemaan keskustasta Mustankalliontielle ja edelleen Mustankallion hautausmaalle ja sitä ympäröivälle kuntopolulle suuntautuvaa jalankulkuliikennettä. Koilliseen ja itään suuntautuva yhteys on paljon käytetty, mutta mäen jyrkkyyden vuoksi sen muuttaminen esteettömäksi ja turvallisesti talvikunnossapidettäväksi ei ole mahdollista. Tämä reitti säilyy nykyisenä portaiden rakentamisesta huolimatta. Valittajien esittämästä poiketen tosiasia on, että aivan pienin maansiirtotöin reittiä ei ole mahdollista oleellisesti parantaa.

Porrassuunnitelmaan oli liitetty inhimillisen virheen vuoksi pohjakartta, josta puuttui osa alueen kulkureiteistä. Suunnittelussa ne on kuitenkin

huomioitu ja myöhemmin täydennetty myös pohjakarttaan. Näin ollen asiassa ei ole tapahtunut asian lopputulokseen vaikuttanutta menettelyvirhettä.

Valittajat toivat esiin kaupunkikuvaneuvottelukunnan ja kaupunkikuvaryhmän. Mustakallion portaita on käsitelty kaupunkikuvaryhmässä 18.6.2020 sekä 29.10.2020. Kummallakaan kerralla esitetyistä suunnitelmista ei ole ollut erityistä huomautettavaa. Epähuomiossa tämä tieto on jäänyt pois lautakunnan esittelytekstistä.

Vammaisneuvostoa ei ole kuultu, eikä kyseiseen kohtaan rinteeseen jyrkkyydestä johtuen ole mahdollista tehdä suositusten mukaista esteetöntä reittiä. Kyseessä ei ole ollut menettelyvirhe, koska tämä käsillä olevan hankkeen osalta ei ole ollut tarkoitus toteuttaa esteetöntä kulkua ko. paikkaan.

Portaan rakentaminen ei heikennä alueen luontoarvoja eikä itse asiassa vaikuta niihin juuri lainkaan, koska portaot sijoittuvat nykyisen, olemassa olevan kävelytien rinnalle eivätkä vaadi lisää pengerryksiä tai merkittävää puiden kaatamista.

3. Ulkoportaiden sijoittamisvaihtoehtoja ei ole selvitetty vuorovaikutteisesti yhdessä alueen asukkaiden kanssa

Ulkoportaiden suunnittelua ohjaavat olemassa olevat säännökset yleisten alueiden suunnittelusta. Suunnitelmasta järjestettiin asukastilaisuus 26.8.2020. Tilaisuus järjestettiin maastossa ja siihen osallistui 15 naapuria tai muuta osallista. Asukastilaisuudessa saadun palautteen perusteella on suunnitelmaa tarkistettu monelta kohdilta. Suunnitelmaan mm. lisättiin mutkia portaisiin, polku pyörien talutusta varten, penkki rinteeseen puoleen väliin ja istutuksia alarinteeseen. Lisäksi varmistettiin, ettei rakenne aiheuta melua. Yhteenveto asukastilaisuuden palautteesta on liitteenä.

Mustankallion portaat on suunniteltu parantamaan ympärivuotista kulkuyhteyttä Rautellinkadulta Mustankalliontielle ja edelleen hautausmaalle. Portaita ei ole suunniteltu kuntoportaina. Asukkaiden kuuleminen on toteutettu oikeasuhtaisesti tämän suhteellisen pienen rakennushankkeen osalta.

4. Risteävät ulkoporrarakenteet olisivat vaaralliset polkupyöräilijöille ja potkulautailijoille sekä myös ulkoportaiden käyttäjille

Ulkoporras ei tule valittajien näkemyksestä poiketen katkaisemaan itään suuntautuvaa väylää, vaan väylä säilyy nykyisen levyisenä ja nykyisellä linjauksella. Porras päättyy ennen väylää ja jatkuu taas sen jälkeen, kuten piirustuksessa on kuvattu.

Päätös on tehty MRL 90§ mukaisena yleisen alueen suunnitelmana. Osallistuminen suunnitteluprosessiin on järjestetty MRL 62§ mukaisesti ja vastaavalla tavalla kuin asemakaavahankkeissa järjestämällä siitä luonnosvaiheessa asukastilaisuus sekä asettamalla ehdotus julkisesti nähtäville.

5. Lopuksi

Em. perusteilla Lahden kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että tehty valitus ei ole perusteltu eikä se näin ollen anna aiheutta muuttoa tehtyä päätöstä. Valitus on hylättävä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: Hämeenlinnan hallinto-oikeus 31.12.2021 mennessä

Liitteet: Hämeenlinnan hallinto-oikeus 31.12.2021 mennessä

Kaupunkiympäristölautakunta

Päätöspäivämäärä 16.12.2021 § 86